

greb) - Kosovo, Ženska pjevačka skupina *Borovčanke* iz Borovaca (kraj Metkovića) - Hrvatska, Ženska pjevačka skupina *Semarkuše* iz Šikloša - Mađarska, Muška pjevačka skupina SKUD-a *Pakovo Selo* (okolica Šibenika) - Hrvatska, Ženska pjevačka skupina Društva *Karaševska zora* iz Karaševa - Rumunjska, Ženska pjevačka skupina *Snaše* iz Klakara (Brdosko Posavlje) - Hrvatska, Muška pjevačka skupina KUD-a *Kupljenovo* iz Kupljenova (Hrvatsko Zagorje) - Hrvatska i Ženska pjevačka skupina župe Čemerno (okolica Sarajeva) - BiH, te solist fra Slavko **Topić**, profesor crkvena glazbe na *Franjevačkoj teologiji* u Sarajevu.

Na koncertu su, uz vrhbosanskog nadbiskupa i kardinala Vinka **Puljića**, nazočili pomoćni biskup vrhbosanski dr. Pero **Sudar**, veleposlanik Republike Hrvatske u Bosni i Hercegovini dr. Josip **Vrbošić**, predsjednik *Ogranka Matice Hrvatske* u Sarajevu akademik fra Perica **Vidić** te hrvatski puk grada Sarajeva i okolice, koji je sarajevsku prvostolnicu ispunio do posljednjeg mjesta. Pozdravljajući sve sudionike koncerta i sve prisutne koncert je otvorio predsjednik *Ogranka Matice Hrvatske* u Sarajevu fra Petar Vidić ističući kako su Hrvati mali narod ali narod koji ima bogatu duhovnu i kulturnu tradiciju.

Prva je nastupila Ženska pjevačka skupina iz župe Novi Šeher s popijevkom *O, prislavna Božja Mati*. To je skladba koja se obvezno pjevala na «mladu nedjelju» (prva nedjelja u mjesecu ili nedjelja iza mladog mjeseca). Bila je to i hodočasnička pjesma Gospi Kondžilskoj. Potom je fra Slavko Topić pjevao bosanski napjev evanđelja, a pjevačka skupina iz župe Novi Šeher mu je u dijalogu odgovarala istim napjevom. Iz Kupljenova (Hrvatsko Zagorje) predstavljeno je zagorsko hodočašće «romari» s repertoarom romarskih pjesama *Denes nam je Velka meša, Vesela budi Marija, Ružmarin je lepi cvet* (pjevala mješovita skupina) i *Pojte, pojte romari* (pjevala muška skupina). Ženska pjevačka skupina iz Kukuljice na otoku Ugljanu pjevala je pjesmu *Gospo od sniga* bila koju je potaknula ratnim događanjima 1993. godine spjevala njihova pjevačica na «stari kanat». Hrvati na otoku Ugljanu uz pjevanje marijanskih i hodočasničkih pjesama tradicionalno časte Gospu Snježnu. Već 488 godina iz Kuljice prema Ždrelcu kreće konvoj brodova i brodice po kip Gospe Snježne. U toj veličanstvenoj procesiji plovi do dvjesto brodova i brodice s otoka Ugljana i susjednih otoka. Danas je to i turistička atrakcija kojoj se pridružuju domaći i strani

nautičari. Hrvati iz kosovskog mjesta Janjeva časte Gospu Letničku. Oni su se u taj kraj naselili s područja Dubrovačke republike prije punih 700 godina (1303. godine). Marijanske pjesme s tih hodočašća *Gospine litanije* i *O zdravo mila Majko* pjevala je pjevačka skupina Hrvatskog društva *Janjevo* iz Zagreba. Ženska pjevačka skupina iz Borovaca kraj Metkovića pjevala je poznate skladbe *O mila Majko nebeska* i *O Gospe od zdravlja*. Iz okolice grada Šikloša u Mađarskoj nastupila je skupina *Semarkuše*. Njihovo pjevanje hodočasničkih pjesama *Ružice majska, diko nebeska* i *Danas svaki Božjoj Majki* pratile su gajde kako je to i danas običaj za vrijeme hodočašća u njihovim crkvama. Svirač je svirao na baranjskim gajdama koje se malo razlikuju od slavonskih. Troglasne su što znači da imaju jedno burdonsko sviralo koje daje jedan duboki otegnuti ton za dvije oktave niži nego osnovni ton koji se proizvodi na melodijskoj svirali. Bilo je veoma interesantno slušati pjevanje *Semarkuša* iz Mađarske uz pratnju na ovim gajdama. Pjevači iz Pakova Sela u Šibenskoj Zagori pjevali su svojoj Gospi od Andela, koja se nalazi na otočiću Visovcu na rijeci Krki, pjesmu *Visovačka Gospe tebi hvala*. U prelijepim nošnjama skupina mladih Hrvatica iz Karaševa u Rumunjskoj predstavila se s hodočasničkim popijevkama *Listopad se vene* i *Pozdravljena da budeš*. Hrvati iz Karaševa su veoma pobožan narod. Hodočaste Svetoj Mariji Ciklovskoj i Svetoj Mariji Radnoj. Redovito godišnje iz svake kuće ide na hodočašće jedan ili dva člana obitelji. Mnogi idu pješke i to u procesiji. Sva sela kreću zajedno ali svako selo sa svojim križem i svojim zastavama. Svetište Sveta Marija Radna u Lipovi udaljeno je više od stotinu kilometara, pa se do njega samo u jednom smjeru putuje puna tri dana. Iz Klakara u Brodskom Posavlju *Snaše* su pjevale svoga kraja *Prejasma kraljice* i *O nado moja mila*. To su veoma zanimljiva popijevke, jer se na poznate melodije dodaje lokalni tekst. Kao posljednja nastupila je skupina iz Čemerna koja je, idući od ulaznih vrata katedrale prema oltaru, pjevala bosansku hodočasničku pjesmu *Faljen Isus, Marijo* i to na način kako je izvode kada dodočaste Gospi u Olovo uoči blagdana Velike Gospe tj. bosonogi i «puzeći» (hodajući na golim koljenima). Ista skupina je pjevala stojeći pred oltarom i popijevku *O, Marijo, bolne duše likarijo* po kojoj je i nazvan ovaj koncert.

Svi izvodači koncerta uspješno su predstavili svoje napjeve i pokazali pravu

raskoš nošnji krajeva iz kojih dolaze. Stoga čestitamo svim izvodačima ali i organizatorima ovog susreta posebice *Matici Hrvatskoj*, koja ove godine slavi sto šezdesetu obljetnicu postojanja i djelovanja. Smotra hrvatskih pjevačkih skupina u sarajevskoj katedrali još jednom nas je podsjetila na bogatu i vrijednu duhovno-glazbenu baštinu našega naroda ma gdje god se on nalazio. Hrvatski čovjek je uistinu sposoban stvarati i njegovati velike duhovne i kulturne vrijednosti jer, je na prostorima na kojima je živio, uspio kroz povijest očuvati svoju katoličku vjeru i izboriti se za svoju nacionalnu pripadnost. Nažalost crkvena pučka tradicija ove vrste postaje sve više nepoznata jer se premalo predstavlja i vrednuje. Nadamo se da će se ovakvi susreti održavati barem jedanput svake godine u zemljama gdje žive Hrvati. Što budemo više njegovali i vrednovali svoju duhovnu i kulturnu baštinu to ćemo sebe bolje poznavati i u toj svijesti čuvati svoju vjersku i nacionalnu pripadnost.

Niko Luburić

ORGULJSKI KONCERT MARTINA STEPHANA

Trebalo je u nedjelju, 20. listopada 2002. godine otići u sarajevsku katedralu da bi se prisustvovalo jednoj iznimnoj večeri orguljske glazbe. Na vrijednim mehaničkim orguljama iz radionice *Heferer* nastupio je prvi put pedesetogodišnjak, njemački orguljaš Martin **Stephan**. Poluprazna katedrala nije, nažalost, pružila pravo ozračje za početak. Možda je tome kriva nedovoljna promidžba ili pak ukus sarajevske publike koju ne privlače orguljski koncerti. Pred slabom posjećenim auditorijem umjetnik je za uvod odsvirao *Passacagliu u d-mollu* njemačkog kompozitora i orguljaša Dietricha Buxtehudea. Nastavak programa ispunile su tri skladbe Johana Sebastiana Bacha: *Präludium und Fuge d-moll* (BWV 539), koralna skladba *O Mensch, bewein dein Sünde nicht groß!* (BWV 622) i *Präludium und Fuge c-moll* (BWV 622). Nakon uspješno izvedenih Bachovih skladbi uslijedila su djela francuskog kompozitora i orguljaša Leona Boëllmanna *Suite Gothique, Introduction - Choral, Menuet gothique, Priere a Notre Dame* i *Toccata*. Posebnu radost gospodin Stephan priredio nam je na kraju programa skladbom *Improvizacija* koju je osobno napisao. Umjetnik je svoje djelo izveo doista nadahnuto pa ga je publika slušala s posebnim užitkom.

U cjelini koncert Martina Stephana bio je predivan umjetnički poklon sarajevskoj prvostolnici i svim njegovim slušateljima. Svi koji su se te večeri našli u sarajevskoj katedrali mogli su se uistinu pohvaliti da su te večeri prisustvovali jednoj iznimno lijepoj glazbenoj večeri. Umjetnik je svoj program izveo muzikalno, studiozno i precizno, vještom artikulacijom i dobrim odabirom registara. Možda je publiku najviše iznenadila energija i koncentracija koju je pokazao u svom bez prekida jednosatnom izlaganju. Publika je sve to prepoznala pa ga je na kraju programa nagradila toplim i dugotrajnim pljeskom.

Martin Stephan je rođen 1952. godine u Leipzigu. Još kao dječak pjevao je u Zboru crkve sv. Tome u rodnom gradu. Glazbu je studirao u Eisenachu i Weimaru. Kao zborovoda i orguljaš djelovao je u Erfurtu. Od 1986. godine orguljaš je u *Koncertnoj dvorani Ulrichskirche* u Halleu u Saali. Docent je na *Akademiji za crkvenu glazbu* u Halleu. Održao je brojne koncerte i snimio nekoliko nosača zvuka u zemlji i inozemstvu. Dirigent je Dječjeg zbora u Halleu. Od 1997. godine počasni je organista u crkvi sv. Jure u Eisenachu u kojoj je kršten veliki skladatelj Johan Sebastian Bach. I ovaj podatak nas uvjerava da se doista radi o jednom ozbiljnom orguljašu koji zaslužuje svaku pohvalu i priznanje. Vjerujemo da gospodin Stephan neće posustati u svom umjetničkom radu i da će ponovno jednoga dana biti dragi gost u našem gradu uz koncert na katedralnim orguljama.

Niko Luburić

PETI FRAMAFEST U SARAJEVU

Sarajevo, (IKA) – Stihovima fra Marijana Živkovića u nedjelju 27. listopada u dvorani *Bosanskoga kulturnog centra* u Sarajevu započeo je peti *FRAMAFest*. Za geslo ovogodišnjih susreta framaši su izabrali franjevački pozdrav "Mir i dobro". Pod tim naslovom su izdani i nosači zvuka CD i kasete te note *FRAMAFesta 2002*. Organizator festivala bilo je *Nacionalno vijeće FRAMA-e i Središnjica FRAMA-e Bosne Srebrene*. Ravnatelj glavnog organizacijskog odbora bio je fra Joso Oršolić. Svim nazočnima posebnom se porukom obratio vrhbosanski nadbiskup kardinal Vinko Puljić, koji je bio spriječen sudjelovati na svečanosti. U ime domaćina festivala provincijala franjevačke provincije Bosne Srebrene fra Mije Džolana nazočne je pozdravio tajnik Provincije fra

Zdravko Kujundžija koji je i otvorio festival. Na ovogodišnjem *FRAMAFestu* nastupilo je devetnaest izvođača iz BiH i Republike Hrvatske. Premda ovogodišnji *FRAMAFest* nije bio natjecateljski, ipak su svi izvođači bili nagrađeni premijernim CD-ima i kazetama, notnim izdanjem ovogodišnjeg festivala te nagradama koje je pripremila Dunja Cosetto. Medijski pokrovitelji festivala bili su *Hrvatski katolički radio* i radio postaja *Mir* Međugorje. Festivalu je prethodilo misno slavlje u crkvi Sv. Ante na Bistriku, na kojemu je pjevalo tisuću mladih sudionika festivala.

BANJA LUKA

SUSRET PJEVAČKIH ZBOROVA

Banja Luka, (IKA) – U banjalučkoj katedrali Sv. Bonaventure održan je 12. listopada III. susret crkvenih zborova i pjevačkih skupina. Katedrala je bila ispunjena s 350 pjevača iz 17 župa Banjalučke biskupije: Bile, Lištana, Bihaća, Gradiške, Čuklića, Ljubunčića, Prnjavora, Glamoča, Pohod BDM iz Banje Luke, Petrićevaca, Livna, Podhuma, Jajca, Presnača, Budžaka, Marije Zvijezde te katedralni zbor. Susret je započeo pokorničkim slavljem, koje je predvodio kancelar mons. Ivica Božinović. Koncelebriranu misu predvodio je banjalučki biskup Franjo Komarica. Biskup je srdačno pozdravio sve pjevače i njihove voditelje i istaknuo ljepotu i važnost takvih susreta, koji potiču na zauzetost u njegovanju liturgijske glazbe, i pozvao sve da zahvale Bogu za darove vjere, nade, ljubavi i pripadnosti Kristovoj Crkvi, kao i za dar glasa i sluha.

U homiliji biskup Komarica rekao je da se upravo vratio iz Rima, gdje je 11. listopada obilježena 40-ta obljetnica II. vatikanskog sabora. »Po želji Svetog Oca Crkva će nastaviti vrednovati odredbe i smjernice II. vatikanskog koncila i provoditi ih u život. Jedna od njih je i o liturgijskoj glazbi«, rekao je biskup. Zatim je kratko protumačio neke od smjernica za primjenu liturgijske glazbe u bogoslužju: o ulozi pjevanja i zborova, o sudjelovanju puka, o njegovanju liturgijske glazbe, o instrumentima u liturgiji. Nakon mise i kratkog odmora i ručka, započeo je popodnevni program u kojem su se zborovi predstavili pojedinačno. Svaki je otpjevao po dvije liturgijske pjesme. Program su vodili župnik župe Presnače Zvonko Brezovski i voditeljica katedral-

nog zbora i koordinatorka za crkvenu glazbu u Banjalučkoj biskupiji s. Cecilija Milković.

BOŽIĆNI KONCERT U JAJCU

Jajce-Bugojno, (IKA) - Mješoviti pjevački zborovi HKD *Napredak* podružnica *Stjepan Tomašević* Jajce, HKD *Napredak Bugojno* i *Puhački orkestar I. hrvatskoga gardijskog zdruge*, u sklopu Vojske Federacije, Mostar, održali su 13. prosinca u Jajcu i Bugojnu velike Božićne koncerte pod nazivom *Svim na zemlji mir veselje*. Pod ravnanjem maestra Tomislava Sušca i Ivica Svetinovića i uz soliste Draženka Čorića i Vesne Grgić, izveli su petnaestak glazbeno-pjevačkih većinom božićnih i blagdanskih skladbi. Premda je koncert u Jajcu započeo relativno rano, u 16 sati, dvorana *Doma kulture* bila je izuzetno posjećena. Nekoliko sati kasnije zborovi i glazbenici održali su isti koncert u Bugojnu. Tamošnja župna crkva Sv. Ante bila je puna, a posjetitelji nisu krili svoje oduševljenje. Drugu godinu za redom koncerte je organizirala jajačka podružnica *Stjepan Tomašević* HKD *Napredak*, uz pomoć i potporu napretkovaca iz Bugojna.

BOŽIĆNI KONCERT OSNOVNE GLAZBENE ŠKOLE JAJCE

Jajce, (IKA) - Šezdesetak učenika od II. do V. razreda Osnovne glazbene škole u Jajcu održali su utorak 17. prosinca u dvorani *Doma kulture Stjepan Tomašević* tradicionalni božićno-novogodišnji koncert. Učenici su izveli tridesetak skladbi na gitari, klaviru i klarinetu. Na kraju koncerta izvođači s mališanima iz pripremljenih razreda, a pod ravnanjem Lorete Šteher, otpjevali su dvije prigodne zbarske pjesme, što je izazvalo buru oduševljenja i veliki pljesak.

MOSTAR

SARAJEVSKI MADRIGALISTI U MOSTARSKOJ KATEDRALI

Nakon gostovanja u banjalučkoj katedrali prije otprilike mjesec dana, u nedjelju 2. lipnja u mostarskoj katedrali gostovali su pjevači bogoslovske zborovodstva *Madrigalisti Vrhbosanske katoličke bogoslovije* pod vodstvom dirigenta zbora prof. don Nike Luburića i mons. dr. Ante Čosića rektora Vrhbosanske katoličke bogoslovije. Pjevače i njihove